

jezése és zárulás, ezután elutazás kocsin a Báziás és Temesvár közt lévő jassenovai vasútállomásra és innen Temesvárra, honnan még ugyanazon nap este a vasutal Budapestre utazhatni.

Mehádia és környéke nem csak természeti szépségekben gazdag, de erdészeti szakszempontról is az ország egyik legérdekesebb vidéket képezvén, tisztelettel kérem fel az egyeslet tagjait és erdészetünk ügybarátait, hogy közgyűlésünkön minél számosabban megjelenni s a hazai erdőgazdaság érdekeinek előmozdítására törekvő tanácskozásainkban résztvenni sziveskedjenek.

Az egyeslet azon t. tagjai, kik a vasutakon és gözhajókon való utazásnál adott díjkedvezményt igénybe venni kívánják, sziveskedjenek ez iránti tudósításukat, az utazási irány megjelölésével, mielőbb az egyesület titkári hivatalához intézni, hogy a szükséges igazoló-jegyek a kellő időre megküldhetők legyenek. — Budapest, 1880. augusztushó 7-én.

Az Országos Erdészeti-Egyesület nevében :

Tisza Lajos,
elnök.

A famunkákon alkalmazandó diszítésekéről.

A Giessenben megjelenő „Handelsblatt für Walderzeugnisse“ czimű kereskedelmi lap egyik közelebbi száma érdekes és tanulságos közleményt hoz „Die decorative Behandlung der Holz-Arbeiten“ felirással, melyben a famunkáknak diszitményekkel való ellátása igen helyes izléssel van tárgyalva, s melyet ennél fogva érdemesnek találtunk az alábbiakban t. olvasóinkkal megismertetni.

A fa, mely mindennapi életünk oly számos szükségleteinek kielégítésére szolgál, egyuttal sokfélekép alkalmas arra

is, hogy csinos kidolgozása mellett a finomabb izlés igényeinek megfelelően s érzékünkre kellemes benyomást tegyen. Egy középkorbeli parasztház, egy asztallal és egy lóczával butorozva, a használat legszerényebb igényeinek megfelelően ugyan, de a művelt embernek ma már magasabb igényei is vannak ezen tárgyak iránt. Az embert környező tárgyak iránti igények annyira szoros összefüggésben állanak a nép műveltségi fokával, hogy amazokból bizton lehet erre következtetni. Hogy a famunkák, legkivált a butorok, mostani készítési módja csak a legritkább esetekben felel meg a művészi formának, sőt igen gyakran a műépítészeti szabályaival éppen ellentétben áll, ezt a figyelmes vizsgáló kétségön kívülnek fogja találni. De mi idézhette elő ezen természetellenes viszonyt? Nem más, mint az elvont dolgokra és túlzásokra való törekvés, mely a czélszerűséget és szabályokat figyelembe nem véve, alakra alakot halmozott, s végül minél sajtáságosabb kinézést nyert az egész, annál jobbnak tartatott.

Avagy jó izlésre mutat-e az, midőn különben egész egyszerű és igénytelen butorokra gipszdiszítésekből egész hegyek ragasztatnak fel?

Ujabb időben kétségkívül nyilvánul a törekvés ezen irány felhagyására, de a közönség izlése még erősen ragaszkodik a régi megszokott slendriánhoz s ebben fájdalom a butorkészítők által is még igen nagy mértékben támogatatik, úgy, hogy nehezen fogja magát a helytelen iránytól egészen emancipálni. Ennélfogva az igyekvő iparos-mestereknek és munkásoknak egyaránt feladata a famunkákat oly diszitással állítani ki, mely az anyagnak, az egészséges szépészeti érzéknek, valamint a műdarab szerkezetének és használati céljának megfelelően. E tekintetben tágas tér áll a munkás rendelkezésére. A diszítés vagy faragással, vagy párkányozás (Profilirung) útján, vagy mozaik munkával eszközöltetik; sőt a

helyes arány szemelőtt tártásával lehet ezen mindhárom nemét a diszitésnek ugyanazon tárgyon alkalmazni.

Azon készítmények, melyek párkányozással és faragással gazdagon el vannak látva, finoman csiszoltatnak és bágyadt viaszfényvel láttatnak el, s ezek a szemre a legkellemesebb benyomást teszik. Egyszerűbb, valamint az öblökkel és kihajlásokkal ellátott készítmények ellenben jobban veszik ki magukat fényelve. A mozaikmunkánál fődolog, hogy a rajz és a színelés helyes arányban álljanak. Ha például a betét az alaptól igen elüt, ez soha sem fog a szemre kellemes hatást gyakorolni. Nem szabad a rajznak a metszést se igen utánozni, s noha ezt teljesen kikerülni nem lehet, de például csinos virágbokrétaikat igen jól lehet sik lapon ábrázolni; határozottan mellőzendők azonban a tájképek, vagy éppen szarvasok- és lovaknak mozaikbetétül való használása.

Színezés tekintetében mindig megtartandó a fa természetes színe; bár kénytelenek vagyunk gyakran a diófánál összhangzatos szín nyerése végett egyes helyeken páczolással segíteni, s a tölgyfánál is gyakran páczolással idézik elő az ugynevezett „antik“ kinézést; de ezen eljárással nem palástoltatik el a fa nem, tehát nem utánoztatik más fa. Egészen más az, midőn páczolás segélyével valamely nem nemes fának a nemesebb fa kinézést adják; ezzel a szem s nem ritkán a vevő is megcsalatik, a mi csak a szögletek és élek lekopásakor tűnik ki igazán.

Borított (fournirozott) tárgyakat, melyekhez vázfának (Blindholz) rendszerint puha: fenyő- vagy nyárfát használnak, különböző okokból szükséges belülről is furnirozni, a mely célra nagyobb részt tölgy borító-lemezeket használnak. Ugyanis a fa jobban tartja magát, ha mindkét oldalon furnirozva van, s azonkívül kellemetlen benyomást tenne, ha egy külsőleg csinos kinézésű butort felnyitva, a fenyő egy-

hangu színe ötlenék szemünkbe. A butoroknak nemcsak kívül, hanem belől is solid kinézéssel kell bírniok.

Az itt elmondottak jelesen a nemesebb fanemekből való készítményekre vonatkoznak. A csekélyebb minőségű fából előállított készítményekre nézve, midőn azok átlátszó fény-mázzal vonatnak be, csakis az építőasztalos és ácsmunkáknál, s ezeknél is csak korlátolt mérvben lehet ajánlani a természetes szín megtartását; mert például egy szobaajtónak különös kinézést kölcsönözne a természetes szín, ellenben épületajtóknál ez ajánlható.

Butoroknál leginkább olajfesték-mázolatot s erre fénymázt használnak. Ennek két célja van, névleg nemesebb fanemet lehet ilykép csalódásig utánozni, s a mellett a fa tartóssága öregbítettik.

A metszvények alkalmazásánál főfigyelem fordítandó arra, hogy azok a készítmény szerkezetével helyes arányban és megfelelő helyen alkalmaztassanak, a mi ellen azonban felette sok hiba követtetik el részint azzal, hogy a készítmények metszvényekkel tulterheltetnek, részint az által, hogy az e nemű diszítványok a képzelhető legvíszásabb helyeken alkalmaztatnak. Hogy butoraink mikép és hol láttassanak el faragott diszítésekkel, erre itten részletes utmutatással nem szolgálhatunk, mert ez nagymértékben függ a butor nemétől, szerkezetétől és rendeltetésétől.

Fontosabb azon kérdés, hogy minő színűek legyenek az ilyen faragványok? Leghelyesebb kétségkívül, ha a faragvány azonos színű a butor egyéb részeivel, vagyis ugyanazon anyagból való. Azonban nem lényeges hiba az eltérés is, csak hogy az esetben a faragvány legyen sötétebb, mint az alap, mert világos diszítés sötét alapon rossz benyomást tenne. Továbbá határozottan inkább megfelel, ha a faragvány bádgyadt, mintha fényeltetik. E tekintetben is nagy hibát követnek

el, a kik azt hiszik, hogy fényelt butorokon a faragványnak is fényesnek kell lenni, s ennél fogva ezt fénymázzal vonják be, miáltal a legszebb kivitelű faragványokon már csekély távoból a tulajdonképeni alakot, az éles vonalokat kivenni nem lehet. Bágyadt csiszolásnál azonban arra kell vigyázni, hogy a por ne rakódhassék nagyon a metszésbe, ezért legjobb ezt politurral mázolni és azután lekefélni, miáltal bágyadt fényt nyer.

Végül némi figyelmet kell fordítanunk a szobapadlóra is. A legegyszerűbb szobapadlót fenyődeszkából készítik. Az ilyen padlókat szükséges barna olajfestékkal beereszteni, miáltal a padló tartósabbá lesz, s e mellett nem is venné magát jól ki, ha a padló világosabb színű lenne, mint a butorok. Már a természet egy eminens példát mutat abban, hogy az ég világos, a föld pedig barna színű; ezt kellene követnünk a szobapadló előállításában is. A kockapadlóknál persze meg kell hagynunk a természetes színt, de ezek rendszerint kemény fából készíttetnek, mely amugyis sötét színű. A kockapadlókon alkalmazandó rajzok nem szabad, hogy egyetlenségeket (faragást stb.) tüntessenek fel. Ezért elvetendő a köbkockákának világos és sötét színnel utánzott előállítása is. Leghelyesebb síkmértani alakokat, a lécekkel előállítható formákat stb. alkalmazni.

Közli: *Székely Mihály.*

A f a p i a c z r ó l.

Közli: Bedő Albert.

Budapest, augusztus-hó 9.

Aratásunk eredménye általában véve jó középminőségűnek bizonyul, s miután a kivitel is, bár a Budapesten mai napon megtartott nemzetközi gabonavásárról épen nem mondható, hogy kedvező lett volna, elég jónak ígérkezik, ehhez képest faáruink